

25.3.2004

Oikeusministeriö

31. 03. 2004
Od 32. 41 / 2002
OIK 028: 00 / 2002

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 15.1.2004

**TYÖRYHMÄN LOPPUMIETINTÖ "IHMISSALAKULJETUS, LAPSIPORNOGRAFIA
JA PALERMON YLEISSOPIMUKSEN LISÄPÖYTÄKIRJAT"**

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa työryhmän loppumietintöön Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirjojen täytäntöönpanoa koskevasta osasta (lakiehdotukset 8 ja 9 ja vastaavat perustelujaksot). Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa näiltä osin voivansa yhtyä työryhmän esittämiin ehdotuksiin ja kannattaa niiden toteuttamista.

Ihmiskauppaa koskevan lisäpöytäkirjan tarkoituksena on ehkäistä ja torjua ihmiskauppaa kiinnittäen erityistä huomiota naisiin ja lapsiin, suojella ja auttaa ihmiskaupan uhreja kunnioittaen täysimääräisesti heidän ihmisoikeuksiaan ja edistää sopimusvaltioiden välistä yhteistyötä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Työryhmä toteaa mietinnössään, että suurimmalta osin lisäpöytäkirjat eivät edellytä lainmuutoksia. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että mahdollisten harkinnanvaraisten lainmuutosten tarvetta tai viranomaiskäytäntöjen kehittämisen tarvetta vielä selvitetään eri hallinnonalojen yhteisessä jatkovalmistelussa. Ministeriön näemyksen mukaan eri hallinnonalojen ja järjestöjen yhteistyön kehittämiseksi olisi syytä myös laatia yhteinen kansallinen toimintaohjelma prostituution ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi.

Palermon yleissopimuksen ihmiskauppaa koskevan lisäpöytäkirjan 6 artiklan 3 kappaleen mukaan kukin sopimusvaltio harkitsee sellaisten toimenpiteiden täytäntöönpanoa, joilla ihmiskaupan uhreja autetaan toipumaan fyy-

sisesti, henkisesti ja sosiaalisesti. Sosiaali- ja terveysministeriössä on pohdittu ko. asiaa selvityshenkilö Mahkosen toimesta (Ihmiskauppa sekä asuminen-, sosiaali- ja terveysterveyst. Selvitys Palermon yleissopimusta täydentävän ihmiskauppalisäpöytäkirjan vaikutuksesta sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan. Sami Mahkonen. STM työryhmämuistioita 2003:28). Sosiaali- ja terveysministeriössä jatketaan toimenpiteiden valmistelua selvityshenkilön esitysten pohjalta.

Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirjan 7 artikla sekä direktiiviehdotus, jotka koskevat ihmiskaupan uhrien asemaa vastaanottavissa valtioissa edellyttävät myöhemmin selventävää muutosta uuteen ulkomaalaislakiin. Työryhmä esittää, että henkilön asema ihmiskaupan uhrina tulisi selkeästi määrittää ulkomaalaislaissa väliaikaisen oleskeluluvan myöntämisen perusteena riippumatta siitä tekeekö hän yhteistyötä viranomaisten kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää työryhmän ehdotusta kannatettavana. Tältä osin myös sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä ja palvelujen järjestämistä on tarpeen vielä selvittää tarkemmin. Ministeriö pitää tavoitteena sitä, että palvelut korvataan valtion varoista.

6 artiklan 5 kohdan mukaan sopimusvaltioiden tulee varmistaa ihmiskaupan uhrien fyysinen turvallisuus, kun he ovat sen alueella. Kuten työryhmä tuo esille on suojelun tarvetta arvioitaessa otettava huomioon, että ihmiskaupassa on lähes poikkeuksetta kysymys järjestäytyneestä rikollisuudesta. Ministeriö kiinnittää huomiota, että uhrien turvallisuuden takaaminen edellyttäne myös ns. salaisia turvakoteja.

Kuten hallituksen esityksessä uudeksi ulkomaalaislaiksi (28/2003 vp, s. 210) todetaan, paritusrikoksiin tulisi voida puuttua nykyistä tehokkaammin siten, että seksikauppaan ja prostituutioon syyllistyneiltä parittajilta tulisi voida peruuttaa oleskelulupa.

Ulkoasiainministeriö järjesti 3.3.2004 kokouksen ministeriöille ihmiskauppa-asioiden koordinoinnista valtioneuvostossa. Kokouksessa oltiin yksi-

mielisiä ministeriöiden välisestä koordinaation tarpeesta. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla lähisuhteissa ja perheissä tapahtuvan väkivallan ehkäisyä koskevaa toimintaohjelmaa (2004-2007), johon on tarkoitus sisällyttää myös prostituution ja ihmiskaupan uhrit palvelujen kehittämisen osalta. Ihmiskauppa- asian horisontaalisen luonteen vuoksi tarvitaan lisäksi aiemmin mainittua yhteistä, laaja-alaisempaa, kansallista toimintaohjelmaa prostituution ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi.

Kansliapäällikkö

Markku Lehto

Ylitarkastaja

Sari Karhinen

TIEDOKSI

TAO
TRO
VAO
KVT
TASY
Viestintä
Eav:t